

Nové centrum Točné ve vizích architektů

Devět studentů oboru architektura stavební fakulty ČVUT Praha ve svých návrzích právě dokončuje revitalizaci centra Točné. Jde o semestrální projekt v ateliéru Zdeňka Rychtaříka a Tomáše Meda.

Každý z přespolních, kdo někdy zabloudil na Točnou a ocitl se na točenské návsi, pocítil pravděpodobně onen smíšený pocit, který Točenští prožívají dennodenně. Z návsi, kdysi pohledného centra obce s hostincem (dokonce i s provizorním kinosálem), hasičskou zbrojnicí, vzrostlými lipami, historickým statkem a malým křížkem, toho totiž do dnešních dnů přišli nezbylo. Z bývalého centra obecního dění je dnes kruhová, nebo spíše

oválná křížovka se dvěma autobusovými zastávkami a stanovištěm konečné pro linku 173. Pravda, v roce 2011 byla obnovena místní zvonice, ale ta jakoby se krčila v jednom z koutů vyasfaltované plochy, které

dominují betonové prefabrikáty vytvářející uprostřed křížovky cosi jako kruhový objezd, místními zvaný „šišoid“.

Tento stav, kdy centrum Točné již dávno neplní svou funkci, nenechává klidnými mnohé občany Točné. Obecní akce a společenská setkání, jako jsou Vítání jara spojené s vynášením Moreny, Antonínská pout, Svatomartinský průvod nebo Rozsvěcení vánočního stromu, se odehrávají v obhřbí přilehlé Keltské ulice na improvizovaných veřejných plochách mezi dětským hřištěm a rybníkem. Obec postrádá základní zázemí pro setkávání občanů, důstojnou místnost pro výstavy či volby, ale i důstojnější sídlo městských strážníků. Obyvatelům také schází kvalitní restaurace nebo alespoň forma „obecní hospody“. Severní část Točné je s centrálním prostorem propojena pouze Branišovskou ulicí a jejím úzkým chodníkem. Celkově je tak dnešní přirozené centrum velmi

zanedbané a ničím nenaznačuje svou důležitost. Proto byla s povděkem přijata spolupráce s ČVUT Praha, díky níž bylo studentům rozdáno zadání, na jehož obsahu se podílelo Občanské sdružení Točná. Úkol by se mohl zdát jednoduchý, opak však je pravda. Není totiž nikterak lehké vyřešit dopravní situaci, vnést do stávajícího urbanismu úplně nové vztahy, vyzvednout místní dominanty a jiné výrazné prvky tak, aby projíždějící věděl, že se právě nalézá v centru obce. Nelehké je najít rovněž správný výrazový typ doplňovaných staveb v lokalitě s charakterem malé obce na kraji velkoměsta.

Držme tedy architektům palce, ať se jim dílo podaří a těšme se na výstavu jejich projektů. Podají-li se, uskuteční se tato výstava v objektu bývalé točenské hasičské zbrojnice a bude třeba i podnětem k nastartování veřejné diskuse o možné revitalizaci centra Točné.

Petr Křížek

První roky kompostování

Nejeden obyvatel si při pohledu do odpadkového koše či kontejneru na smíšený odpad povzdychne, jaká škoda, že nemá kompost. Spoutu odpadu z domácnosti by dával do něj, neboť biologicky rozložitelné složky tvoří 40 až 50 % komunálního odpadu. V minulosti se u nás společně kompostovalo v rámci některých sociálních domů a ústavů mládeže. Tato aktivita se nazývala komunitní kompostování, ale jen proto, že se jí věnovalo sdružení lidí, kteří na zahradě společně kompostovali. Komunitní kompostování je mezistupněm mezi domácím a komunálním kompostováním.

Myšlenkou minimalizace přítomnosti bioodpadu ve smíšeném odpadu se zabývala v uplynulých letech také Praha 12, která pro tento účel pro občany zřídila dřevěné kompostéry, do nichž lze odložit biologicky rozložitelný odpad. Jsou umístěny na celém území městské části a za svou krátkou dobu existence prokázaly, že občané mají zájem kompostovat a pomocí tak snižovat množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu ukládaného na skládkách. Dalším krokem, který Praha 12 podnikla, bylo zapojení mateřských školek do projektu komunitního kompostování. Pro tyto účely poskytla městská část do předškolních zařízení kompostér z recyklovaného materiálu. Cílem projektu bylo kompostovat biologicky rozložitelný odpad produkovaný přímo ve školních zařízeních a dále pak představit samotný proces kompostování předškolákům. Po osvětové stránce proběhl v těchto institucích přednáška na téma Co je kompost a jak se dělá, které realizovali pracovníci odboru životního prostředí a dopravy, spojené se vzdělávacím divadlem Vivat kompostela a jeho představením Jak se jádrínek Rubín vrátil tam, odkud přišel. Projekt by měl pozitivně přispět k ekologické výchově nejen dětí, ale i širší veřejnosti. Ukázal základní směry, problematiku a nakládání v otázkách z biologicky rozložitelného odpadu.

Další vývoj komunitního kompostování v Praze 12 bude směřován do panelových a vilových zástav. Jde o instalaci komunitních kompostérů, které jsou pro tento typ sídelních zástav uzpůsobeny. V zemích jako jsou Rakousko, Belgie, Německo či Anglie se tento způsob využívání bioodpadů z domácností v bytových zástavbách úspěšně uplatňuje již mnoho let. Kompostér je určen převážně na drobný biologicky rozložitelný materiál z domácností, například kuchyňský odpad, a byl navržen tak, aby zabezpečoval všechny potřebné funkce kompostování a přitom nezapáchal. Informaci, jaké biologicky rozložitelné odpady jsou vhodné pro kompostování a které do kompostéru nepatří, jsou napsány přímo na kompostéru. Každý kompostér bude uzamykatelný na číselný zámek – tento krok je nutný z provozních a kapacitních důvodů. Číselný kód kompostéru bude možné získat bezplatně na Zelené lince Prahy 12.

Správcem kompostérů je v tomto případě odbor životního prostředí a dopravy ÚMČ Praha 12, který bude mít provoz a údržbu kompostérů na starosti. Vzniklý kompost bude následně využíván při výsadbě či údržbě městské zeleně.

Na závěr opakovaně žádáme občany, aby do kompostéru nedávali větve a bioodpad v plastových pytlích či jiných nerozložitelných obalech, ani neodkládali bioodpad kolem kompostérů.

Martin Hladík, ŮŽD ÚMČ Praha 12

Kontejnery od dubna

Vzhledem k častým dotazům na přistavování kontejnerů na objemný komunální odpad v letošním roce sdělujeme, že tak jako v uplynulých letech je až do konce března 2013 přistavování přerušeno. V tomto období mohou občané pro odkládání objemného odpadu zdarma využívat sběrný dvůr, který se nachází za konečnou stanicí tramvaje v ulici Generála Šišky a je otevřen každý den kromě nedělí a svátků. Harmonogram platný od dubna do listopadu zveřejníme v březnu v Novinách a na webových stránkách Prahy 12. Podrobné informace o komunálních odpadech a úhradách za jejich odvoz najdete na straně 7. *(beta)*

Den otevřených dveří u zahradníků

Jistě jste již zaznamenali, že v naší městské části působí zahradnické učiliště pro žáky s více vadami. Pomáhali při úpravách veřejných ploch, osazovali květiny kolem pomníků, vyráběli květinové vazby. Pokud byste se blíže zajímali o tento učební obor, můžete využít 20. února od 9.00 do 15.00 hod. návštěvní Den otevřených dveří.

Odborné učiliště je zaměřeno na zahradnické práce. Výuka probíhá v Komořanech, na pracovišti K Nouzovu 308. Obor je určen žákům s více vadami po ukončení základní školy, ať již praktické nebo speciální, a pro méně úspěšné absolventy základních škol. Škola je spíše rodinného typu. Děti se učí ve třídách s menším počtem žáků, čímž je zajištěn individuální přístup. Žáci jsou v rámci výuky vedeni zejména k integraci do budoucího zaměstnání – zakládání a údržba zahrad, sadů, zhotovení dekorálních vazeb, aranžmá květin, pěstování a ošetřování hrnkových rostlin, práce se sušenými květinami a obsluha běžně používaných zahradnických strojů. Součástí učiliště je zahrada, skleník, dílna i hřiště a budoucí zahradníci mají možnost realizovat se také v řadě mimoškolních aktivit.

Část odborného výcviku při realizaci zahrad probíhá mimo školu, na smluvních pracovištích nebo v rámci exkurzí do zahradnických a zemědělských provozů. Protože škola spolupracuje se ZOO Praha, žáci pravidelně dojíždějí na hodiny odborného výcviku i tam. Při komunikaci s potenciálním zaměstnavatelem žákům pomáhá OS Martin, které případně zajišťuje další prohlubování kvalifikace. Více informací najdete na www.specou.cz. *(beta)*

Proč se psi očkují proti vzteklině

Vzteklina je virové onemocnění míchy a mozku vylučované do slin a přenosné na člověka. Jako jedno z nejstarších onemocnění bylo rozpoznáno už tři tisíciletí před naším letopočtem. Vyskytuje se nejčastěji v zuřivé formě, ale existují i tichá, abortivní, návratná a smíšená forma, jejichž společným znakem je apatie, deprese a špatné polykání. U zuřivé formy se po třech dnech objeví agresivita, zvřežné šilhat, napadá vše kolem a má paralyzované hlasivky.

Inkubační doba u psů je 3 až 8 týdnů, u jiných zvířat až dva měsíce a u člověka výjimečně až rok. Z toho je patrné, že určit diagnózu není jednoduché. Zcela pozitivní ovšem je, že od roku 2004 je Česká republika prohlášena za zemi vztekliny prostou.

Povinné očkování psů bylo zavedeno v roce 1953, v letech 1989 až 2009 se dvakrát ročně prováděla orální vakcinace lišek. Díky tomu byl poslední výskyt zaznamenán v roce 2002 u lišky v okrese Trutnov. Aby se tato situace nezvrhla, musí každý chovatel dodržovat veterinární legislativu a dbát na několik zásad:

- Každý pes starší šesti měsíců, lišky a jezevci chovaní v zajetí musí být povinně vakcinováni. U koček tato povinnost odpadá, protože ty nepříjdou do styku s liškou a volně žijícími zvířaty.
- Každý pes, který někoho pokousal, musí být vyšetřen první den po pokousání a následně ještě pátý den. Virus vztekliny se totiž vylučuje do slin 2 až 4 dny před prvními klinickými příznaky.
- Na neznámá zvířata nesahejte holou rukou. I poraněného netopýra opatrně vezměte silnou rukavicí nebo hadrem, vložte do krabice a zavolejte záchrannou stanici.

Bohužel, žije mezi námi dost nezodpovědných majitelů psů, kteří nemají psa přihlášeného, ani naočkováného. Takoví psi mohou představovat skrytou hrozbu vztekliny i dalších chorob. Pravidelná vakcinace psích miláčků a kontrola jejich zdravotního stavu vás uchrání před problémy, pokud pes náhodou někoho kousne.

Závěrem bych chtěla upozornit, že ne všechna onemocnění, která se mohou tvářit jako vzteklina, vzteklinou být nemusí. Podobné příznaky má psinka, Aujeszkyho choroba, BSE, otravy strychninem nebo olovem. A někdy stačí i bolavý zub či rýma a zvíře se chová divně, nestandardně, nebo sliní a vypadá pohubele a nemocně. Nemusíme propadat panice ani při zhlédnutí netopýra, nebo ptáka, který nemůže létat. Obvyčejně se jedná o běžná poranění a ne o vzteklinu. Přesto je opatrnost namístě.

Renata Vikartová

Místo pro odpočinek i zábavu

Na sklonku loňského roku byl pro veřejnost otevřen zrekonstruovaný park U Zahradkářské kolonie na pomezí Prahy 12 a Prahy-Libuše. Spodní část zabírá volně přístupné hřiště se šplhací věží, skluzavkou a dalšími hracími prvky pro děti. Vznikla tam také plocha na pétanque a jiné společenské hry a nezapomnělo se ani na volnou mlátovou hrací plochu. Celé prostranství lemují sedací zidky jako v amfiteátru. V rámci rekonstrukce byl v lokalitě zpracován dendrologický průzkum a na jeho základě vznikla dendrologická stezka s naučnými cedulkami. Nově vysázené stromy tím získaly nejen estetickou, ale i naučnou funkci. Při rekvizitaci byly v parku zpevněny cesty, umístěny lavičky, nezbytné odpadkové koše a bylo nainstalováno osvětlení. Všechny tyto prvky usnadní místním obyvatelům průchod areálem. V rámci obnovy parku byly rovněž na okolních komunikacích vybudovány prvky pro zklidnění dopravy a zvýšení bezpečnosti celé lokality. Díky tomu všemu vznikl atraktivní veřejně přístupný park, který je ideálním místem pro schůzky a odpočinek místních obyvatel i občanů z okolních městských částí.

Jana Martínková, koordinátorka projektu Zdravá Libuš a Písnice a MA21

Nová pravidla distribuce vstupenek

Vzhledem k velkému zájmu seniorů o vstupenky na pořad Modřanské otázky pro českou osobnost, bylo nutno učinit některá omezující opatření. Především se budou vydávat maximálně dvě orazítkované vstupenky na osobu, které se při vstupu do biografu znehodnotí. Zájemci o neznehodnocené lístky je dostanou až po představení. Vstupenky se vydávají od třetího dne v měsíci, a to v recepční radnice v Pískové ul., v Husově knihovně, KC „12“ v ul. Jordana Jovkova a v Klubech dříve narozených – výhradně těm seniorům, kteří do daného klubu chodí. Místa v sále je třeba zaujmout pět minut před začátkem besedy, pak již budou volná sedadla obsazena náhradníky. Poslední opatření vyplývá z omezeného rozpočtu Prahy 12 na tento rok. Besedy proto budou bez obcerstvení. Věříme, že nová závazná pravidla, jejichž smyslem je uspokojit co největší počet zájemců o besedy, přijmete s pochopením. *(red)*

Smaženice v zimě

Houbař, řečeno slovy klasika, je tvor naprosto se vymykající všem přírovnáním, škatulkám a poučkám. V davu ve vydlážděném městě vcelku nerozeznatelný, zato v přírodě jasně určitelný.

Se skloněnou hlavou ostřížím zrakem zkoumá a propátrává každý trs trávy, každé houštíčko, každou mýtinku. V duchu odhaduje, jaká houba by tam měla nejlepší podmínky pro růst, a už už ji svým vnitřním zrakem vidí. Bylo by mylné se domnívat, že houbař, stejně jako většín díl přírody, se na zimu ukládá do jakési letargie a čeká až na první sluneční paprsky, aby vyrazil na svůj lov. Naopak, většina „skalních“ milovníků této záliby se vydává i v zimě do lesa a s rozkoší sleduje nikoli travnaté paloučky, ale holé kmeny stromů, kde každou chvíli objeví nějaký ten houbový poklad. Většinu z nás, laiků,

by ani nenapadlo po nějaké té houbě v zimě pátrat. Ale chyba lávky! Neboť pravdou (mykologové dostí tajemnou) je, že houby rostoucí v zimních měsících nejsou jedovaté. Většina z nich je dokonce nadmíru výborná a pro jídlo mnohem chutnější než houby „letní“.

Mezi jednu takovou patří i penízovka same-tonohá. Roste na kmenech stromů a má výraznou žlutou barvu. Najít ji můžete od podzimu přes celou zimu až do předjaří. Většinou tvoří trsy a velmi lehce ji poznáte podle nádherně medově žlutých kloboučků, které bývají uprostřed temnější a nožiček, potažených většinou černohnědým, nebo žlutavým sametem.

Klobouček má dospělá houba v barvě výše uvedené, ale může mít i mírně olivový či rezavý odstín. Je v mládí pūkulatý, později rozvinutý a uprostřed většinou nahnědlý, bývá až 4 cm široký. Je hladký a za vlhka mírně slizký.

K přípravě jídla používáme právě tyto kloboučky, samotové nožky neužíváme, jsou dosti tuhé. Dospělé plodnice mívají někdy klobouček široký i 8 cm. Maso houby je bílé, maximálně světle žluté, a vydává zvlášť při vaření hlaviček mladších jedinců příjemnou kořenovou vůni. Houba roste za mírných zim nepetržitě, i pod vrstvou sněhu.

Pokud vás naše malé mykologické okénko zaujalo, můžeme v něm občas pokračovat. Odborné podklady pro naše čtenáře připravuje Karel Fuxa. *(bur)*

Pečivo pro koně

Koncem loňského roku vyzvali sedmáci své spolužáky ze Základní školy Písnická, aby sbírali tvrdý chléb a pečivo. Rozhodli se totiž přilepšit v zimě zvířatům, hlavně koním. V doprovodu třídní učitelky Jany Víkové se 7.B po měsíci sběru vypravila do jezdecké stáje v Cholupicích, obtěžkána 22 zavazadly plnými suchého pečiva. K němu žáci přidali i čerstvá jablka a mrkev. Za odměnu potom pod dohledem vedoucího jezdecké stáje Tomáše Duchoně směli koně nakrmit. Přitom se dozvěděli řadu dalších informací o koních – čím a jak často je třeba koně krmit, jaké koně jsou v Cholupicích ustájeni a jak tam udržují vlastní odchov. Spolu s procházkou čerstvě zasněženou krajinou byla tato užitečná akce pro všechny děti krásným zážitkem. *(red)*

